

ریشه‌ها و پیامدهای اسلام‌ستیزی در غرب

نشست تخصصی شورای راهبردی روابط خارجی

۱۰ مرداد ۱۴۰۲

فهرست مطالب

۱	مقدمه
۲	سخنرانی آقای مصطفوی
۴	سخنرانی آیت الله مبلغی
۸	سخنرانی دکتر مجیدی
۱۳	سخنرانی دکتر خرمشاد
۱۶	سخنرانی دکتر سلیمان پور

شورای راهبردی روابط خارجی

مقدمه

شورای راهبردی روابط خارجی ۱۰ مرداد ۱۴۰۲ نشست تخصصی «ریشه‌ها و پیامدهای اسلام‌ستیزی در غرب» را به ریاست دکتر سیدمحمد مهدی مصطفوی، رئیس کمیسیون فرهنگی شورای راهبردی روابط خارجی برگزار نمود. در این نشست، آیت الله احمد مبلغی، استاد حوزه و دانشگاه و عضو مجلس خبرگان رهبری، دکتر محمدرضا مجیدی، استاد دانشگاه و دبیرکل مجالس آسیایی، دکتر محمدباقر خرمشاد، استاد دانشگاه، دکتر هادی سلیمان پور، استاد دانشگاه به تشریح وضعیت اسلام‌ستیزی در غرب، ریشه‌ها و پیامدهای آن پرداختند. از جمله دیگر حاضران در این نشست، نصیر عبدالمحسن عبدالله، سفیر عراق در ایران و دکتر علی آهنی، سفیر پیشین کشورمان در فرانسه، بلژیک و ایتالیا بودند که در سخنانی به غنای مباحث افزودند.

ضرورت برنامه‌ریزی در جهان اسلام برای مقابله با بی‌حرمتی به قرآن کریم

در این نشست، دکتر سیدمهدی مصطفوی، رئیس کمیسیون فرهنگی شورای راهبردی روابط خارجی، ضمن عرض تسلیت به مناسبت ایام شهادت امام حسین (ع) و تشکر از حضار برای شرکت در این جلسه تخصصی و علمی، تصریح کرد: اسلام‌ستیزی در غرب، مساله جدیدی نیست. خصوصاً از زمانی که برخی کشورها در شمال اروپا اقدام به قرآن‌سوزی کردند و برخی کشورهای دیگر غربی نیز این اقدام را تکرار کردند، احساسات مسلمانان جریحه‌دار شد و سازمان‌های بین‌المللی نیز واکنش‌هایی نشان دادند.

وی افزود: این واکنش‌ها در حد خود تاثیرگذار بوده، درحالی‌که دولت دانمارک در شب عاشورا تصمیم گرفت به یکی از هتاکان قرآن کریم در روز عاشوا، اجازه قرآن‌سوزی بدهد، قرار بود شیعیان نیز راهپیمایی بزرگی در کپنهاک برگزار کنند، اما وقتی رئیس پلیس، به مسئول راهپیمایی اعلام کرد، همزمان چنین برنامه‌ای وجود دارد، آن مسئول به رئیس پلیس می‌گوید روز عاشورا، روز قلیان احساسات شیعیان است و به جای اینکه با قمه و چاقو سر خود را خونی کنند به طرف مقابل می‌زنند. بنابراین اگر هر اتفاقی بیفتد، مسئولیت آن با پلیس است.

مصطفوی با بیان اینکه پلیس بعد از دقایقی تماس گرفت و لغو مجوز قرآن‌سوزی را اعلام کرد، ادامه داد: فردای آن روز آن هتاک اعلام می‌کند تصمیم گرفته این کار را در روز عاشورا انجام ندهد، بنابراین این عقب‌نشینی در مقابل یک قدرت‌نمایی انجام شد.

رئیس کمیسیون فرهنگی شورای راهبردی روابط خارجی با تاکید بر ضرورت برنامه‌ریزی در جهان اسلام برای مقابله با این مسائل، گفت: اسلام به ما یاد داده با حسن اخلاق رفتار کنیم و در مقابل کسانی که دشنام می‌دهند، دشنام ندهیم. اما اگر علی‌رغم این حسن اخلاق، شخصی اصرار به بی‌حرمتی به ناموس خلقت، ناموس بشریت و ناموس اسلام، یعنی قرآن کریم داشته باشد، تکلیف مسلمانان و تمام حق‌طلبان و قانون‌مداران چیست؟

وی با طرح این نکته که برای اینکه این تکلیف روشن شود، باید بحث دقیق‌تری برای شناسایی ریشه‌های این هتاکی‌ها و بی‌حرمتی‌ها انجام شود، گفت: آیا اگر شخصی به قرآن کریم بی‌حرمتی انجام داد، از روی اختلالات روانی است یا به جهت تبعیت از فلسفه علمی و اعتقادی است که او را مجاب به بی‌حرمتی می‌کند. آیا نقص قوانین است؟ آیا این بی‌حرمتی دلایل سیاسی و امنیتی دارد؟ بنابراین خوب است که دلایل این بی‌حرمتی‌ها را بشناسیم و پس از اینکه دلایل را به صورت دقیق احصاء و مشخص کردیم، آن زمان دقیق‌تر می‌توان روشن کرد که چه اقداماتی باید در مقابل آن صورت گیرد و ایران و جهان اسلام باید چه اقداماتی انجام دهند و چه درخواست‌هایی از سازمان‌های بین‌المللی مطالبه کنند.

مصطفوی اضافه کرد: حتما در بسیاری از کشورها و در برخی از قطعنامه‌ها و منشورها که در سازمان‌های بین‌المللی و ملل متحد وجود دارد، محدودیت‌هایی برای آزادی و ممنوعیت‌هایی برای هتک حرمت ارزش‌های دینی وجود دارد. علی‌رغم این قوانین و مصوبات، چرا شاهد این رخدادها هستیم و چه اقداماتی می‌توانیم در این رابطه انجام دهیم؟

وی با ابراز خرسندی نسبت به حضور اساتید در این جلسه، برای بررسی این مسائل، از برگزاری اجلاسی بین‌المللی در آینده درخصوص بررسی چگونگی مواجهه با بی‌حرمتی به قرآن کریم و مقدسات دینی خبر داد و افزود: پیش‌جلساتی نیز برای این نشست برگزار می‌شود. برخی جلسات نیز به صورت حضوری و آنلاین برگزار شده و امروز نیز از این مباحث کارشناسی استفاده می‌کنیم و جمع‌بندی مباحث را راهگشایی برای نتیجه‌گیری دقیق‌تر و کامل‌تر برای آن اجلاس بین‌المللی می‌دانیم.

سخنرانی آیت الله مبلغی

باید به سمت تقویت هویت دینی برویم

در ادامه این نشست، آیت الله مبلغی، عضو مجلس خبرگان رهبری، کلام خدا به گوش جهانیان رساندن را یکی از اهداف تلاش‌ها برای مقابله با هتاک‌ها به دین عنوان کرد و گفت: آنها که به قرآن‌سوزی دست می‌زنند، به دنبال تضعیف دین و هویت دینی هستند. اگر توهین، اجتماعی شود و مرزها را درنوردد، هویت دینی تضعیف می‌شود و از بین می‌رود. اگر این اقدام را به عنوان هدفی شوم، ببینیم، باید به سمت تقویت هویت دینی حرکت کنیم.

آیت الله احمد مبلغی، استاد حوزه علمیه قم و عضو مجلس خبرگان رهبری، خاطرنشان کرد: از آنجا که این جلسه با هدف ارائه راهبردها برگزار می‌شود، مرور سریعی درباره اینکه چه چیزهایی می‌تواند راهبرد تلقی شود، خواهم داشت. راهبرد و استراتژی، به ما امکان و توانایی تعیین اهداف در چارچوب تمرکز بر چشم انداز و نگاه به آینده را می‌دهد. در حقیقت این چارچوب، این توانایی و امکان را به ما می‌دهد که اهداف را تعیین و تعریف کنیم. این خاستگاه در گسترده‌ترین دایره ممکن و متناسب با اهداف تعیین شده در بهبود برنامه‌ریزی و فرآیندهای آن، نقش حیاتی ایفا می‌کند. وی تاکید کرد: استراتژی، در برنامه‌ریزی و بهبود فرآیندهای آن تعیین‌کننده است و این قدرت و توانایی را به ما می‌دهد تا منابع موثر را توجیه و هدایت کنیم. ضمن اینکه به ما معیارهای عملکردی مورد نیاز را ارائه می‌دهد. یک استراتژی قوی به ما این امکان را می‌دهد که ضمن حداکثر بهره‌برداری، به برتری رقابتی دست پیدا کنیم.

این استاد حوزه علمیه قم با تاکید بر ضرورت توجه به داشتن استراتژی قوی، تصریح کرد: باید ابتدا بدانیم برای مقابله با این پدیده ناروای اهانت به مقدسات، به دنبال چه اهدافی هستیم. اگر تصور شود که باید با آن مقابله کنیم، به معنای این است که ما در موضع ضعف قرار گرفته‌ایم. هر حرکتی که در موضع ضعف انجام شود، محکوم به شکست است. انفعال در برابر یک تهاجم، به معنای رنگ باختن، در زمین دشمن بازی کردن، منابع را تلف کردن و نهایتاً تحقق هدف رقیب است.

وی با بیان اینکه برای بررسی هدف، قبل از هر چیز باید چشم‌انداز و نگاه به آینده دوردست را بررسی کنیم، ادامه داد: می‌توان چند هدف را براساس نگاهی که به آینده داریم در نظر بگیریم. این اهداف قابل بحث و قابل تعیین و تعریف

است. یکی از این اهداف، این است که قداست‌های دینی را جهانی‌سازی کنیم، در عصر جهانی‌شدن اگر قرار باشد در چند کشور، تنها بایستیم و علیه آنها صحبت کنیم، نتیجه مطلوب حاصل نخواهد شد؛ زمانی این صحبت ارزش دارد که در درون راهبردی بزرگ و بخشی از استراتژی بزرگ و مجموعه‌ای عظیم‌تر باشد. باید تقدیس را جهانی و فراگیر کنیم. ضمن اینکه باید در نظر داشت، تقدیس دو بعد دارد، زمانی معتقدان تقدیس می‌کنند، زمانی نیز دیگران از باب احترام به ما تقدیس می‌کنند. در اینجا، مفهوم تقدیس، عام و جامع است.

آیت الله مبلغی، رساندن کلام خدا به گوش جهانیان را یکی دیگر از اهداف چشم انداز عنوان کرد و گفت: براساس آیه شش سوره توبه که خداوند بیان می‌کند: **وَإِنْ أَحَدٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ اسْتَجَارَكَ فَأَجِرْهُ حَتَّىٰ يَسْمَعَ كَلَامَ اللَّهِ ثُمَّ أَبْلِغْهُ مَأْمَنَهُ ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْلَمُونَ**، نقطه اوج اساسی این آیه، **حَتَّىٰ يَسْمَعَ كَلَامَ اللَّهِ**، است. وقتی خداوند **حَتَّىٰ** را می‌فرماید، علت غایی، نهایی و اصلی و دال مرکزی را اشاره فرموده‌اند. نمی‌توان گفت، **حَتَّىٰ يَسْمَعَ كَلَامَ اللَّهِ**، مفهوم مادونی است، بلکه این مفهوم مافوق است. در آیه هرچقدر که مفهوم مافوق باشد، همه جزئیات آیه باید به سمت خدمت به آن مفهوم برود و با آن مفهوم ارتباط پیدا کند. قبل از **حَتَّىٰ يَسْمَعَ كَلَامَ اللَّهِ**، «فَأَجِرْهُ»، به عنوان یک نکته اجتماعی، سیاسی و روابطی آمده است. به معنای آن را پناه بده. البته اشاره به پناه دادن به یک مسلمان نبوده است، بلکه منظور پناه دادن به یک مشرک بوده است. این امری اخلاقی، تعاملی با قابلیت بین‌المللی شدن است که در این مفهوم آمده است.

وی ادامه داد: بعد از **حَتَّىٰ يَسْمَعَ كَلَامَ اللَّهِ**، هم امر دیگری آمده که معانی مهمی دارد. آمده که **ثُمَّ أَبْلِغْهُ مَأْمَنَهُ**، یعنی بعد از اینکه کلام خدا را شنید، او را برسان. حتی راه را نشان نده، بلکه «او را برسان». بنابراین جامعه و حکومت باید خود را مکلف بدانند که او را به مامن برسانند. نه مامنی که شما برای او تعریف می‌کنید، بلکه مامنی که خودش به آن معتقد است.

این عضو مجلس خبرگان رهبری یادآور شد: بنابراین خداوند در این آیه تاکید دارد که جامعه و حکومت باید خود را مکلف بدانند این پیام را ابلاغ کند. از ظاهر این آیه برمی‌آید که بعد از شنیدن این کلام نیز آن فرد همچنان مشرک است، اما در ابتدا به او احترام می‌گذاریم و بعد از رساندن این پیام قرآن نیز باید او را که همچنان مشرک است به مامن برسانیم. یعنی وظیفه ما اسماع است، نه اینکه بررسی کنیم آیا این اسما، تاثیرگذار بوده است یا خیر. وی با تاکید براینکه، نکته دوم این است که اساساً گوش دادن به کلام خدا، امری فرایندی در انسان است، اضافه کرد: این فرآیند آغاز می‌شود و همین که بعدها بتواند معنویت مختصر و سوسویی در ذهن او ایجاد کند، بسیار

اهمیت دارد و چه بسا گاهی نقطه آغازینی در آینده او شود که با شنیدن کلام الله‌های دیگر، برگردد. بنابراین به عنوان نکته سوم باید در نظر گرفت، اساسا شنیدن کلام خدا باید در هاله‌ای از امنیت، اخلاق و رفتار انسانی باشد. قبل از آن، فَأَجِرْهُ، پناه دهید و بعد أَبْلِغْهُ، با اطمینان خاطری او را برسانید. بنابراین همه این‌ها در لفافه‌ای از اخلاق بیان شده‌اند. کلام خدا در شلوغی، غوغا و داد و فریاد شنیده نمی‌شود. بلکه باید با فطرت انسان رابطه برقرار کند و فطرت نیز در شلوغی‌ها شنیده نمی‌شود؛ چراکه به امور دیگری مشغول می‌شود و یا گاردهای دیگری می‌گیرد که دیگر کلام خدا برای او مفهوم و مسموع نیست. بنابراین این آیه به زبان صریح و بلیغی می‌گوید کلام خدا را در هاله و لفافه‌ای از اخلاق و رفتار خوب بگذارید.

عضو مجلس خبرگان رهبری، با بیان اینکه کلام خدا، اساسا قوی‌ترین کلامی است که بر انسان اثر می‌گذارد، گفت: هر چه زمانه به پیش می‌تازد، علی‌رغم فسادها، آمادگی و استعداد انسان‌ها برای فهم و رابطه برقرار کردن با کلام خدا بیشتر می‌شود. علوم زبان‌شناختی نیز فضاهایی را می‌گستراند که به نفع کلام الله است.

وی با بیان اینکه ما کلام خدا را به گوش دیگران نمی‌رسانیم که آنها مسلمان شوند، بلکه هدف این است که نقطه‌های عزیمت، اصلاح و معنویت در آنها خلق شوند، ادامه داد: خطاب‌های متعددی در قرآن است. خطاب به انسان بخشی از کلام الله است. خدای انسان با انسان سخن گفته است. بنابراین باید اینکه هدف قراردادن آنها در دایره اسلام باشد را از ذهن مان خارج کنیم. اسماع کلام الله، خود، یک هدف است.

آیت الله مبلغی با بیان اینکه امروزه بسترهای متعددی از جمله فضای مجازی، رسانه و دانشگاه‌ها به ما این امکان را می‌دهد که بر این مساله تمرکز بهتر، گسترده‌تر و بیشتری داشته باشیم، خاطرنشان کرد: امروزه، فضای گسترده مستعد مبتنی بر تکنولوژی، برای شنیدن کلام خدا فراهم شده است و هر روز هم این فضا بازتر می‌شود. باید هدف ما براساس وظیفه دینی و شرعی، فضا دادن به کلام الله برای شنیده شدن باشد. البته، چه بسا کسانی که قرآن‌سوزی می‌کنند و مرتب نیز تکرار می‌شود و خصوصا بر قرآن نیز تمرکز کرده‌اند، چه بسا توطئه این است که فضای شنیدن صدای قرآن از بین برود و معطوف به قرآن‌سوزی شود. این خطرناک است.

این استاد حوزه تصریح کرد: به نظر می‌رسد در کنار آنچه رهبری فرمودند که باید اتفاق علمای مسلمین را به‌عنوان بخشی از سیاست جناحی جهانی به مثابه یک راهبرد سیاست جناحی ایجاد کنیم، باید در نظر داشته باشیم که راهبرد سیاست جناحی یک مجموعه است و یک قاعده، یک رفتار و یا دو رفتار نیست. ما مسلمانان می‌توانیم به دلیل اعتماد قوی و بدون تردید به قرآن، راهبرد سیاست جناحی را تعریف کنیم که بخشی از این سیاست جناحی،

همان چیزی است که در کلام مقام معظم رهبری با عنوان راهبرد مجازات منعکس شده است. اگرچه بخشی از راهبرد مجازات است، اما فقط مجازات نباید مورد توجه قرار گیرد، بلکه باید به سمت اسماع کلام الله برویم. چراکه فضا اکنون به نفع خداوند، معنویت، ادیان و اسلام است. ما یک کلام الله داریم، که عین کلام الله است.

وی تاکید کرد: کلام خدا زیباترین تاثیرها را بر انسان می‌گذارد، البته این تاثیرگذاری شروطی دارد. بنابراین اگر این را هدف قرار دهیم، راهبردهای منتهی به این هدف، براساس نگاه متخصصان قابل شناسایی و ارائه است.

آیت الله مبلغی ادامه داد: آنها که به قرآن سوزی دست می‌زنند، به دنبال تضعیف دین و هویت دینی هستند. هویت دینی براساس گارد گرفتن و افتخار کردن معنا پیدا می‌کند، اگر توهین، اجتماعی شود و مرزها را در نوردد، هویت دینی تضعیف می‌شود و از بین می‌رود. اگر این اقدام را به عنوان هدفی شوم، ببینیم، باید به سمت تقویت هویت دینی برویم. اگر شیعه تصور می‌کند این اقدام، را می‌تواند به تنهایی انجام دهد، اصلا و ابدا مقدور نیست. حتما کار دیگری باید در جهان اسلام رخ دهد. آنچه که از سوی مجمع تقریب و مجمع جهانی اهل بیت رخ می‌دهد، با این هدف بزرگ و مهم و فراگیر و جهانی، رفتارهای کوچکی است.

وی تاکید کرد: باید مجمع تقریب خود را متحول کند. باید رسانه‌های همه کشورهای اسلامی، نهادها و این مجامع، با یکدیگر در تعامل خاص باشند. قرآن چیزی نیست که بخواهیم بر آن تشکیک کنیم. چرا نباید تمرکز اصلی‌مان را بر قرآن داشته باشیم و تقارب جهان اسلامی گسترده چند لایه‌ای که از طرق مختلف با لایه‌های مختلف این بحث را جهانی کند، ایجاد کنیم؟ با اقدامات موردی کار درست نمی‌شود و باید حرکت فراگیرتری انجام شود. چه چیزی بهتر از قرآن که بتواند این هویت دینی را مستحکم کند. درباره هویت دینی‌مان به اقدامات اساسی‌تر و مهمتری نیازمندیم که باید به آن نگاه جدی‌تری داشته باشیم و درباره آن جدی فکر کنیم. چه چیزی بهتر از قرآن که بتواند این هویت دینی را در جامعه ایجاد و مستحکم کند.

باید سند راهبردی در ارتباط با پرهیز از تعرض به

مقدسات تدوین شود

دبیرکل مجمع مجالس آسیایی، با تاکید بر ضرورت بهره‌برداری از ظرفیت‌های مقابله با هتاکی به قرآن و مقدسات، گفت: به‌رغم اختلافات، اجماع نظری کلی میان موحدان جهان وجود دارد. باید این اجماع را راهبردی کنیم تا سند راهبردی در ارتباط با پرهیز از تعرض به مقدسات تدوین شود.

در ادامه این نشست تخصصی، دکتر محمدرضا مجیدی، دبیرکل مجمع مجالس آسیایی، با یادآوری اینکه اسلام‌هراسی یا اسلام‌ستیزی، پدیده نوظهوری نیست، تصریح کرد: این مساله، پدیده‌ای قدیمی، اما با ظاهری نو و چهره‌ای جدید است که در بازه‌های زمانی گوناگون به بهانه‌های مختلف ظاهر شده است. گاه وجوه فرهنگی و اجتماعی آن پرننگ و زمانی وجوه سیاسی و امنیتی آن برجسته شده است. در مقاطعی، شتابگرهایی به اوج‌گیری این پدیده دامن زده و گاهی هم به‌صورت مدیریت شده، پروژه‌ای و برنامه‌ریزی شده بوده است. زمانی نیز کنشگرانه و زمانی دیگر واکنشی بوده است.

مجیدی با بیان اینکه در حوزه دیرینه‌شناسی پدیده اسلام‌هراسی، در کتاب «اسلام‌هراسی غربی» به‌طور مبسوط بحث کرده‌ام، اضافه کرد: ظهور دین خاتم با معجزه قلمی و بیانی ایشان، قرآن کریم، از روزهای نخست با مقابله جریان‌های تحریفی مسیحی و یهودی مواجه بوده و در بستر زمان و مکان تحول یافته است. با گسترش سرزمینی و فیزیکی اسلام از سوی و غلبه گفتمان اسلامی در مواجهه با سایر گفتمان‌ها، به‌ویژه گفتمان‌های غربی، در چهره‌های دینی و غیردینی شاهد شکل‌گیری مواجهه سخت و نرم، در قالب جنگ‌های صلیبی و مطالعات شرق‌شناسی بوده‌ایم که عمدتاً پشتوانه علمی رویکردهای ستیزمحور بوده‌اند.

وی با اشاره به فرموله‌شدن و جمع‌بندی اندیشه‌ی تاسیس خانه ملی یهودیان در کنفرانس تاسیسی بال سوئیس، در اواخر قرن نوزدهم، و اجرای مصوبات آن در قرن بیستم تا تاسیس دولت یهود در اراضی فلسطین، گفت: نقش صهیونیسم و لابی‌های صهیونیستی در شکل دادن به جریان‌های اسلام‌هراسی و اسلام‌ستیزی، در دهه‌های بعدی کاملاً پرننگ و محسوس

بوده است. تا اواخر قرن میلادی گذشته که وقوع انقلاب کبیر اسلامی را داشتیم که موجد جریان بیداری اسلامی برای مواجهه با سلطه جریان غرب و بیگانه بر مقدرات مسلمانان و به ویژه تحمیل رژیم آپارتاید صهیونیستی بر غرب آسیا بوده، اسلام‌هراسی و جوه جدیدی پیدا کرد.

مجیدی با بیان اینکه در چهل سال گذشته، شاهد فزای و فرودهای این جریان‌های اسلام‌هراسانه و ایران‌هراسانه به بهانه‌های مختلف بویژه بعد از حادثه ۱۱ سپتامبر بوده‌ایم و حتی به اشغال مستقیم سرزمین‌های اسلامی منجر شد که نشان می‌دهد ریشه این جریان‌ها عمیق‌تر است و نباید ساده‌انگارانه با آن برخورد کرد، افزود: جریان‌های افراطی به نام دین و اسلام هم بهانه‌ها را کامل کرد و عقبه مشکوک شکل‌گیری این جریان‌ها، پروژه‌ای بودن آنها را تقویت کرد.

وی ضمن اشاره به زمینه‌های تاریخی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی این اهانت‌های سریالی که عمدتاً با کتاب آیات شیطانی در دهه اول انقلاب آغاز شد و مکرر نیز ادامه یافت، به تشریح پیامدها و راهکارها پرداخت و گفت: به استناد منشور ملل متحد، میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی و اعلامیه جهانی حقوق بشر و همچنین اعلامیه حقوق بشر وین که مکمل اعلامیه جهانی حقوق بشر است، قرآن سوزی اخیر، به‌نوعی تهدید صلح و امنیت جهانی است. ریشه‌یابی جنگ‌های جهانی اول و دوم، روشن می‌کند که این پدیده‌ها، نقطه آغاز این جنگ‌ها بوده است. بنابراین اگر این مساله، مدیریت جهانی نشود، تهییج احساسات و عواطف ۲ میلیارد نفر، به آنا‌رشی جهانی منجر خواهد شد.

مجیدی با بیان اینکه اگر دولت‌ها بد عمل کنند، آحاد متدینین وارد عمل خواهند شد، افزود: از سوی دیگر این اهانت‌ها، همزیستی مسالمت‌آمیز ادیان، اعم از ابراهیمی، آسیایی و ... و پیروانشان را به مخاطره می‌اندازد، بنابراین این سطح از هشدار، هشدار جهانی است و محدود به یک منطقه و یا جهان اسلام نمی‌شود. ما ابتکارهای مختلف گفتگوهای بین‌الادیانی و بین‌المذهبی در جهان داشتیم که برای پرهیز از خشونت و افراطی‌گری باید ادامه پیدا کنند، چراکه این جریان‌ها اخیراً، قطعاً به تعطیلی این گفتگوها منجر خواهد شد. بنابراین همه این‌ها، ضرورت صلح‌بانی و در ادامه صلح‌سازی در جوامع بشری را یادآور می‌شود.

دبیرکل مجمع مجالس آسیایی، ادامه داد: نقض قواعد بین‌المللی، بنیان نظم و نظام موجود را به چالش می‌کشد. ضمن اینکه مواد ۱۹ و ۲۰ میثاق حقوق مدنی و سیاسی و به‌ویژه ماده یک منشور و مواد مختلف اعلامیه وین از سوی این جریان‌ها در حال نقض شدن است که باید در سطوح بین‌المللی نسبت به آنها هشدار داده شود. از

سوی دیگر این نوع اقدامات، تهدیدی برای آزادی بیان است. آزادی بیان، یکی از اصول مسلم قوانین بین‌المللی و ملی است. عدم رعایت حدود آزادی بیان، اساس آن را به چالش می‌کشد و اینجاست که باید گفتگوهای علمی و دانشگاهی انجام شود تا اگر مدعی آزادی هستیم، الزامات آن را نیز مورد توجه قرار دهیم.

وی با اشاره به اینکه باید بر مسئولیت‌پذیری دولت‌ها در قبال شکل‌گیری حرکت‌های آنارشیک تاکید شود، اظهار داشت: ما اکنون شاهد مسئولیت‌پذیرکردن دولت‌ها، ناظر بر قواعد بین‌المللی نیستیم. باید در نظر داشت که جنگ‌های مذهبی و اعتقادی از پیامدهای این حرکت‌های افراطی در تعرض به مقدسات است.

مجیدی با تاکید بر ضرورت اجماع‌سازی میان موحدان جهان، اظهار داشت: تجربه شخصی من در هفت سال مسئولیت نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در یونسکو، این بود که به‌رغم اختلافات، نوعی اجماع نظری کلی میان موحدان جهان وجود دارد. از همین رو، باید آن را راهبری کنیم تا سند راهبردی در ارتباط با پرهیز از تعرض به مقدسات تدوین شود. جلسه سازمان همکاری‌های اسلامی ابتکار خوبی بود و پیشنهادات مناسبی هم مطرح شد، اما این اجماع‌سازی اسلامی، باید نقطه عزیمتی برای اجماع‌سازی جهانی باشد.

وی اختلاف افکنی میان اسلام و مسیحیت را از اهداف هتاکان برشمرد و ادامه داد: احیای گفتگوهای اسلام و مسیحیت در این شرایط، برای اجماع‌سازی بسیار ضرورت دارد. از سوی دیگر این پدیده باید به اتحاد امت اسلامی و جریانهای اسلام‌گرا در جهان کمک کند. البته حرکت‌های تقریبی و مردم‌نهاد نیز اهمیت دارد. در بعد اقدامات میان دولت‌ها، سازمان همکاری اسلامی می‌تواند محور قرار گیرد و اعلامیه‌ای به نام اعلامیه حقوق بشر اسلامی، می‌تواند پشتوانه این حرکت در گفتگوهای حقوقی این سازمان با صحنه بین‌الملل باشد.

مجیدی با تاکید بر اینکه باید از ظرفیت مجمع عمومی سازمان ملل که قرار است ماه آینده برگزار شود، استفاده کرد و ابتکار تصویب شده در سازمان همکاری اسلامی درخصوص رایزنی با اتحادیه اروپا و تعیین گزارشگر اسلام‌هراسی در سازمان ملل پیگیری شود، گفت: باید از هم‌اکنون، این ابتکارها در حاشیه سازمان ملل و صحن مجمع پیگیری شوند. ضمن اینکه در مجامع دیگر، از جمله جنبش عدم تعهد نیز این مسائل مورد بررسی قرار گیرد. ابتکار تهران در تاسیس مرکز بین‌المللی حقوق بشر و تنوع فرهنگی در سال ۲۰۰۷ و ۲۰۰۸، ظرفیت بسیار گسترده‌ای است که استفاده از آن، بسیار راهگشا است.

به گفته مجیدی؛ گروه ۷۷ و چین نیز ظرفیت مهمی است. ضمن اینکه در ماه اکتبر، اتحادیه بین‌المجالس، نشست دارد و این مجموعه که سازمان ملل دوم، و بلکه فعال‌تر از آن است، فرصتی فراهم می‌کند که باید از آن بهره برد.

این اجلاس ماده‌ای اضطراری دارد که متأسفانه در اجلاس گذشته که در بحرین برگزار شد و قطر آن را پیشنهاد داده بود، رایزنی لازم درباره آن انجام نشد و مورد تصویب قرار نگرفت. البته در پشت صحنه جریان‌های آمریکایی و اروپایی در صددند که این موضوع در دستور کار قرار نگیرد. از هم‌اکنون پارلمان‌های ایران و عراق باید مبتکرانه وارد عرصه شوند و این ایده را با کشورهای منطقه‌ای و اسلامی در اجلاس اتحادیه بین‌المجالس راهبری کنند.

دبیرکل مجمع مجالس آسیایی با تأکید بر ضرورت جرم‌انگاری و کیفری کردن تعرضات این اقدامات و بررسی ابعاد حقوقی آن با اجماع‌سازی اسلامی، اظهارداشت: زمینه این اقدام فراهم است، به شرط اینکه بر ابعاد حقوقی آن متمرکز شود. چنانکه باید اجماع‌سازی اسلامی اتفاق بیفتد و آن را در عرصه بین‌الملل مطرح کنند تا هر کسی به راحتی وارد این هتاک‌ها نشود. اصطلاحی در حقوق فرانسه است که معتقدند دین را می‌شناسیم، اما شناسایی حقوقی نداریم. مشکل عمده اینجاست که به استناد این بحث، این مجوزها داده می‌شود. این با اصول بنیادینی که انقلاب فرانسه داعیه آن را داشت و در اعلامیه ۱۹۴۸ نیز متبلور شد، در تعارض است. این بحثی حقوقی است که با برگزاری نشست‌های حقوقی، می‌توان روی آن کار کرد.

مجیدی یادآور شد: شورای حقوق بشر در بیستم تیرماه قطعنامه‌ای تصویب کرده، که مقدمه خوبی است. ضمن اینکه اقدامات مردمی و فردی، در قالب تحریم کالاهای سوئدی ابزار مهمی است. همچنین باید از ظرفیت دیپلماسی مکمل نیز استفاده کنیم و تنها به صورت دولت‌پایه عمل نکرد. چراکه دیپلماسی در جهان صور مختلفی دارد؛ از جمله دیپلماسی پارلمانی، حقوق بشر و قضایی، دانشگاهی، فرهنگی و حوزوی.

وی با بیان اینکه باید بتوانیم به‌شکلی مبتکرانه، جهانیان را با قرآن آشنا کنیم، تأکید کرد: معرفی اسلام ناب یکی از بسترهایی است که در شرایط سلبی می‌توان از آن حداکثر استفاده را کرد. در عین حال، گرایش به قرآن کریم، در میان سایر کتب دینی، حتی در زمان تعرض بیشتر هم بوده است. از این فرصت، به‌ویژه از ظرفیت فضای مجازی باید استفاده شود.

مجیدی افزود: به صورت خاص، باید از یونسکو، آیسسکو و موسسات فرهنگی مانند موسسه فرهنگی اکو و سایر موسسات مرتبط با راهبری جمهوری اسلامی که معمولاً در این زمینه مبتکرانه عمل می‌کنند، استفاده شود.

دبیرکل مجمع مجالس آسیایی ضمن تأکید بر داشتن پیوست رسانه‌ای برای فعالیت‌ها اظهارداشت: باید راهبرد جامع مقابله با اسلام‌هراسی تدوین شود. وزیر خارجه پاکستان به این مساله اشاره کرد بود و اکنون که برخی از کشورهای اسلامی پیشگام شده‌اند، فرصت خوبی است که در سطح پارلمانی و دیگر سطوح پیش‌نویسی تنظیم

و پیگیری شود. ضمن اینکه داشتن نقشه راه جامع بسیار اهمیت دارد. نمی توان با این پدیده کهنه که اکنون چهره‌ای نو به خود گرفته است، انفعالی برخورد کرد. برخوردها باید پیش‌دستانه، پیش‌گیرانه و کنش‌گرانه باشد. این مستلزم داشتن نقشه راه است.

وی با تاکید بر ضرورت بازخوانی و توجه به نامه‌های مقام معظم رهبری به جوانان در غرب، گفت: کاهش یا قطع روابط دیپلماتیک یکی از ابعاد کار می‌تواند باشد. دوستان عراقی اقداماتی در این زمینه انجام داده‌اند. این حرکت کاملاً منفعلانه است، از همین رو، ما باید ارتباطاتمان را با جامعه اسکاندیناوی تقویت کنیم و نمایندگی‌هایمان فعالتر شوند. شاید یکی از اهداف هتاکان این است که این روابط که فرصتی برای تبیین هستند، محدود شود.

غرب، تمدن اسلامی را رقیب جدی خود می‌داند

دکتر محمد باقر خرمشاد، استاد دانشگاه، با بیان اینکه تمدن غرب، تمدنی «بحران‌زی» است، گفت: غرب، تمدن اسلامی را رقیبی جدی می‌داند و به‌نظر می‌رسد غرب تلاش می‌کند رقبای خود را به سمت خشونت سوق دهد، بنابراین باید راهبرد مسلمانان این باشد که تا حد ممکن فضا در جهان، آرام و با ثبات باشد تا فرصت برای انتقال پیام اسلام، بیشتر فراهم شود؛ چرا که در هیاهوهای فطرت‌ها دچار التهاب می‌شوند و پیام‌ها را دریافت نمی‌کنند.

دکتر خرمشاد ضمن تأکید بر ضرورت توجه به اهداف هتاکان به قرآن کریم و اسلام‌هراسان، با طرح سوالاتی درباره اهداف و علل اسلام‌هراسی، تصریح کرد: باید پرسید چه کسی یا کسانی اسلام‌هراسی می‌کنند؟ در این جهان پهناور، اسلام‌هراسی در کدام جغرافیا انجام می‌شود؟ هدفش تضعیف اسلام است یا تخفیف آن؟ اگر هدف اسلام‌هراسی تضعیف اسلام است، چرا؟ به قول عوام، اسلام به اصطلاح، جای چه کسی را در این جهان بزرگ تنگ کرده که اصرار دارند هر اس از آن بر دل‌ها بیفکنند؟ کدام بخش از اسلام، محتوای آن و پیام آن، با کدام بخش از تمدن مسلط امروزی در تعارض قرار گرفته است؟ چرا تمدن مسلط غرب اصرار بر حمله به اسلام و تضعیف و تخفیف آن دارد؟

وی در ادامه گفت: اگر می‌گویند تمدن اسلامی از گردونه تمدنی خارج شده و افول پیدا کرده، آن را به حال خود رها کنند تا با ادامه همین راه، ناپدید شود؟ پس چرا این تمدن رو به افول را رها نمی‌کنند و هر روز پدیده‌ای در مسیر اسلام‌هراسی رقم می‌زنند؟! چرا تمدن غرب، تمدن اسلامی را رقیب تمدنی خود می‌داند و با سایر تمدن‌های رقیب چنین مقابله‌ای و در این سطح تهاجمی ندارد؟! درحالی‌که به‌ظاهر پنج قرن است تمدن غرب در موضع سلطه و تمدن اسلامی در موقعیت افول و ضعف قرار گرفته است. به‌راستی چرا تمدن غرب با سایر تمدن‌های رقیب، چنین مقابله‌ای ندارد؟ البته با روش‌های دیگر با آن تمدن‌ها هم تعامل و تقابل دارند، اما نوع تعاملش با اسلام تهاجمی‌تر است، تا این حد که مهم‌ترین و اصلی‌ترین کتاب مسلمانان به آتش کشیده می‌شود.

وی افزود: غرب در پروژه اسلام‌هراسی، تا مرز خلق داعش از درون اسلام پیش رفت تا بتواند پایه‌های هر اس از اسلام را

در درون اسلام درونی کند و آن را طبیعی جلوه دهد. برای فهم اینکه چرا غرب از اسلام‌هراسی دست برنمی‌دارد، باید به محتوا و بنیادهای فکری و نظری این دو تمدن توجه کرد.

این استاد دانشگاه با بیان اینکه نگاه تمدن اسلام به انسان و جهان، نگاهی دو ساحتی است، درحالی‌که نگاه غرب، تک ساحتی است، ادامه داد: فرصت چند قرن گذشته، خلاء نپرداختن تمدن غرب به ساحت دیگر انسان را بروز و ظهور داده است و پیام آماده‌ای که می‌تواند این خلاء را پر کند، چیزی است که در اسلام یافت می‌شود. اسلام نیاز به بازسازی خود ندارد. همین پیام قرآن، پرکننده خلاء پدید آمده برای انسان است. چون غرب اصرار دارد که تمدن با اصالت دادن به ماده و حذف معنویت امکان دارد و توفیقات خود را نیز در این می‌بیند، در حالی که اسلام، پیام‌آور توأمان ماده و معنا در هستی است.

در ادامه این نشست، خرمشاد تاکید کرد: غرب، تمدن اسلامی را رقیبی جدی می‌داند و به‌جای اینکه به رقابت با آن بپردازد، در رقابت سلبی و حذفی تلاش می‌کند تا گوش و چشم مستمعین را در هراس از اسلام ببندد. بنابراین آنها نگرانند که اگر اسلام بتواند امروز نیز مانند دیروز تمدنی برقرار کند که پاسخگوی همزمان نیازهای مادی و معنوی انسان باشد، می‌تواند آغازی بر پایان تمدن غرب باشد که به‌دلیل نادیده گرفتن بخشی از ماهیت انسان که معنویت‌گرایی است که غرب آن را سرکوب کرده، ایجاد شده است.

وی با بیان اینکه تمدن اسلامی باید برای مقابله با این اقدام، شش راهبرد را مدنظر داشته باشد، گفت: تمدن اسلامی در این رقابت ناخواسته، نباید در زمین غرب بازی کند و در عین حال باید بتواند وعده قرآن در خصوص آینده زمین و بشریت را محقق کند. در این راستا، از آنجا که یکی از اهداف اسلام‌هراسان، جلوگیری از رساندن پیام اسلام به گوش توده‌های مردم است، باید به گونه‌ای عمل شود که به گوش جهانیان برسد. ظاهراً خوف اصلی از همین رسیدن پیام است. اگر پیام ارزشی نداشت، رسیدن آن به گوش جهانیان، چه تبعاتی می‌توانست داشته باشد؟ بنابراین صرف رساندن این پیام، هدف است و می‌تواند باطل‌السحر اسلام‌هراسی باشد.

این استاد دانشگاه اضافه کرد: به‌نظر می‌رسد اولین هدف تمدن رقیب این است که این پیام منتقل نشود. اگر القاء شود که اسلام دین خشونت است، رسیدن این خشونت به گوش مردم، آنها را فراری می‌کند، بنابراین باید نشان داده شود که اسلام دین خشونت نیست، در حالیکه در پروژه اسلام‌هراسی تلاش می‌شود تا اسلام را خشونت‌آمیز جلوه دهند.

خرمشاد افزود: بر اساس تجربه می‌توان ادعا کرد که تمدن غرب، تمدنی «بحران‌زی» است. در شرایط فعلی، به نظر می‌رسد غرب تلاش می‌کند رقبای خود را به سمت خشونت سوق دهد. بنابراین راهبرد مسلمانان باید این باشد که تا حد ممکن، فضا در جهان، آرام و با ثبات باشد تا فرصت برای انتقال پیام اسلام، بیشتر فراهم شود. در هیاهوها، فطرت‌ها دچار التهاب می‌شوند و پیام‌ها را نمی‌گیرند. البته این امر، نافی عمل قاطع و استوار نیست. در واقع، فضای جهان هر چه آرام‌تر باشد، زمینه برای انتقال پیام اسلام و اسلام‌آوری غیر مسلمانان و تشیع‌آوری مسلمانان و غیرمسلمانان بیشتر می‌شود.

این استاد دانشگاه با بیان اینکه این هتاکی، فرصتی ایجاد کرده که تمدن اسلامی به یکی از مبانی و مبادی هویتی مسلمانان در جهان امروز تبدیل شود و ایجاد آگاهی تمدنی در میان مسلمانان اتفاق بیفتد، توضیح داد: اگر ترویج تمدن اندیشی در میان مسلمانان دامن زده شود، اسلام‌هراسان را گام‌به‌گام عقب خواهد برد.

وی با اشاره به ظرفیت‌های فضای مجازی و پیام‌رسان‌ها برای رساندن پیام اسلام در سطح وسیع، اظهارداشت: از آنجا که قرآن مانند کعبه، از نادر اموری است که مسلمانان در آن تردید و اختلافی ندارند، هجمه به قرآن می‌تواند عاملی برای اتحاد مسلمانان باشد. امری که سال‌هاست عقلا و متفکران اسلامی در جستجوی آن بودند.

این استاد دانشگاه به لزوم مردمی‌سازی مخالفت‌ها در جهان اسلام برای مقابله با تکرار این هتاک‌ها اشاره کرد و افزود: پای کار آمدن توده‌های مردم مسلمان، هتاکان و بدخواهان را وادار به عقب‌نشینی می‌کند و با توجه به حساسیت‌های مردم مسلمان در این خصوص، این امکان وجود دارد که مخالفت‌ها را مردمی و گسترده نماید.

باید مجامع قرآنی در کل کشورهای اسلامی به

یکدیگر نزدیک شوند

در ادامه این نشست، دکتر هادی سلیمان پور، رئیس سابق دانشکده روابط بین الملل، ضمن تشریح محیط نظری که در غرب باعث برجسته شدن هتاکی به قرآن شده است، گفت: جریان اصلی در آمریکا این است که برای داشتن دست برتر در تمدن سازی آینده، باید ظرفیت تمدن های دیگر تخلیه شود. این تخلیه ظرفیت، باید از طریق برخورد پیش بیاید. بنابراین تلاش زیادی برای برخورد میان تمدن ها، از جمله تمدن اسلام با دیگر تمدن ها انجام می شود.

دکتر هادی سلیمان پور، با تاکید بر ضرورت درک تحولات نظری در غرب که باعث شکل گیری هتاکی به قرآن شده است، اظهار داشت: امنیتی شدن اروپا به دلیل جنگ اوکراین، تاثیراتی بر محیط نظری اروپا داشته و آنها به این نتیجه رسیدند که دیگر دیدگاه سنتی شان در حوزه چندجانبه گرایی کارکرد ندارد و باید رویکرد جدیدی در حوزه همگرایی اروپا و تعامل با دیگران اتخاذ کنند.

وی پدیده دیگر را خیزش احزاب نوظهور در اروپا و به قدرت رسیدن آنها از جمله فمینیست ها و احزاب راست افراطی، «هویت محوری» را نقطه مشترک آنها عنوان کرد و ادامه داد: آنها مانند احزاب سنتی در اروپا، هویت تعریف شده ای ندارند، بلکه به دنبال کسب هویت هستند. یکی از ویژگی های شرایط کسب هویت، ایجاد ضدیت با هویت دیگران است. بنابراین این وضعیت، بستر اجتماعی ویژه ای در اروپا فراهم کرده است.

سلیمان پور با اشاره به شکل گیری نظریه «نظم جهانی شبکه ای» به جای نظریه «چندجانبه گرایی» و «همگرایی» در شمال اروپا، که کانون طرح این نظریه جدید آلمان و اسکاندیناوی بوده است، توضیح داد: در نظریه «نظم جهانی شبکه ای»، آنها معتقدند همکاری صرفا باید با حکومت های دموکراتیک و براساس ارزش های دموکراتیک و قانون محور انجام شود. براین اساس، کشورهای دموکراتیک، جبهه ای را در برابر دیگران، تشکیل می دهند. در این نظم، مرکزی وجود ندارد و اساس بر محور گفتمان های مردمی شکل می گیرد که آنها نیز فعلا تحت تاثیر جریان ها و احزاب نوظهور در اروپا هستند.

وی افزود: در این چارچوب، ارزش‌ها و هنجارها باید براساس ارزش مرکزی که دموکراسی است، ایجاد شود. این ارزش مرکزی، ضد ارزش‌های دینی است. بنابراین برای اینکه در این نظریه، هویتی تازه خلق شود، باید بر ارزش‌های دموکراتیک به جای ارزش‌های دینی متمرکز بود. در این نظریه، تجارت، موضوعی اقتصادی نیست و بلکه موضوعی سیاسی و راهبردی است. نباید به تجارت با کشورهای غیردموکراتیک، اجازه رشد و توسعه داد. آنها معتقدند تجربه چین و روسیه، که محصول نظریه چندجانبه‌گرایی است، نباید تکرار شود و توسعه باید مدیریت و در دنیا حرکت کند و پیش رود.

این استاد دانشگاه با بیان اینکه در این محیط نظری، جریان ضدیت با اسلام آغاز شده و قطعاً به این حوزه منحصر نمی‌شود و گسترش می‌یابد، گفت: همکاری دموکراتیک در این نظریه، امری راهبردی میان کشورهای دموکراتیک است که باید در همه سطوح با هدف یکسان‌سازی ارزش‌ها شکل بگیرد. این نظریه اکنون توسط متفکران آلمانی و اسکاندیناوی در حال پردازش است و به شدت تلاش می‌کنند متفکران کشورهایمانند هند را نیز متقاعد کنند. وی افزود: در چهارماه گذشته، تعداد سفرهای اندیشکده‌ها میان شمال اروپا و هند به شدت افزایش پیدا کرده و تلاش می‌کنند پایه دیگری برای این نظریه در آسیا شکل بگیرد.

سلیمان‌پور با اشاره به محیط جدید نظری در آمریکا، ادامه داد: آمریکایی‌ها براساس دیدگاه سنتی کیسینجر، معتقدند در جهان آینده، چهار تمدن، آمریکایی، اروپایی، اسلامی و شرقی به رهبری چین با یکدیگر تعامل یا برخورد خواهند کرد و نظم آینده جهان، ناشی از این امر است. در آمریکا موضوع اصلی این است که برای داشتن دست برتر در تمدن‌سازی آینده، باید ظرفیت تمدن‌های دیگر تخلیه شود. این تخلیه ظرفیت، باید از طریق برخورد پیش آید. بنابراین تلاش زیادی برای برخورد میان تمدن‌ها انجام می‌شود.

این استاد دانشگاه با بیان اینکه برخی متفکران آمریکایی معتقدند محیط اروپا به دلیل تعداد قابل ملاحظه مهاجرین مسلمان در اروپا، تحت تاثیر تمدن اسلامی قرار خواهد گرفت، اضافه کرد: این برای نظریه‌پردازان افراطی آمریکایی، پدیده مطلوبی نیست.

وی با یادآوری اینکه در شرایط فعلی، موقعیت رژیم اسرائیل، خصوصاً در اروپا، به دلیل تحولات داخلی اسرائیل، ضعیف‌ترین موقعیت است، گفت: ممکن است لابی اسرائیلی در آمریکا علاقه‌مند باشد برخورد تمدنی میان دنیای

اسلام و اروپا اتفاق بیفتد، تا اروپا بیشتر متوجه این شریک استراتژیک خود در منطقه ما شود. این نکته را نباید از نظر دور داشت. خروجی این محیط‌ها، افزایش برخورد میان تمدن اسلام و اروپا است.

سلیمان‌پور با بیان اینکه آثار تلاقی این دو جریان نظریه‌پردازی را در توهین به ارزش‌های تمدن اسلامی مشاهده می‌کنیم، ادامه داد: اکنون این شرایط، ظرفیت‌هایی را ایجاد کرده است. سازمان همکاری اسلامی در جریان سوزاندن مسجدالاقصی ایجاد شد. چرا نباید اکنون به این بپردازیم، با ابتکار دولت عراق، که محور موضوعات قرار گرفته است، سازوکار هماهنگ و ابتکاری درباره حمایت از ثقلین و یا قرآن، در سطح دولت‌ها ایجاد کنیم، یا حداقل کنفرانسی سالانه برگزار کنیم و از این گام، به گام‌های بعدی برسیم. ممکن است اکنون نتوانیم سازمان ایجاد کنیم، اما در سطح دنیا می‌توان یک سازمان هماهنگی ایجاد کرد.

وی افزود: اگر بتوانیم به غیر از سطح دولتی، در سطح مردمی نیز همگرایی ایجاد کنیم، گام مهمی است. وقت آن است که میان مجامع قرآنی در کل کشورهای اسلامی ارتباطی ایجاد و به محبت قرآن، دل‌های مسلمانان را به هم نزدیک کنیم. این کار می‌تواند با ابتکار مشترک نجف، الازهر، قم و مدینه شکل بگیرد.

این استاد دانشگاه به تشریح تجربه شخصی خود در رابطه با پیامدهای توافق و فتوای مشترک علما درباره حرام دانستن حمله به جوامع مسلمانان و ناجایز بودن سب صحابی پیامبر پرداخت و گفت: ما بسیار متاثر بودیم که به چه دلیل برخی از مسلمانان با حملات انتحاری، بقیه مسلمانان را حتی در مساجد می‌کشند و تصور می‌کنند به بهشت می‌روند و یا چرا برخی مسلمانان به بعضی صحابی پیامبر خدای نکرده توهین می‌کنند، با چند سفر به مدینه، الازهر، قم و نجف توانستیم فتوای مشترک بگیریم و همه علما به اتفاق، حمله به جوامع مسلمانان را حرام و عامل آن را مستحق جهنم دانستند. همچنانکه سب و لعن صحابی پیامبر نیز ناجایز عنوان شد.

وی یادآور شد: وقتی آیت الله اعرافی به شیخ الازهر نامه‌ای می‌نویسند و جواب می‌گیرند، چرا زمینه تعامل میان این چهار مرکز با محوریت عراق با تمرکز بر مجامع قرآنی شکل نگیرد؟ زمینه بزرگی برای رسیدن به این توافقات وجود دارد. ضمن اینکه باید سازوکاری برای کمک به شکل‌گیری احزاب مسلمان در اروپا داشته باشیم، تا آنها هم در محیط سیاسی و پارلمان‌ها صدا داشته باشند. این اتفاقی است که می‌تواند از طریق سازمان همکاری اسلامی و دیگر سازمان‌ها انجام شود.

سلیمان‌پور به ظرفیت‌های پیش‌گیرانه‌ی مجامع بین‌المللی از جمله شورای حقوق بشر و یونسکو اشاره کرد و افزود: گفتگوهای بین‌تمدنی در ایران و عراق باید ادامه داشته باشد و این بار با احترام به قرآن به‌عنوان مهمترین

ارزش تمدنی، برگزار شود. این فرصتی تاریخی در اختیار دولت عراق است و می‌تواند با تدبیر این پرچم را حمل کند و دیگر کشورهای مسلمان با وثوقی که به دولت عراق دارند، سازوکاری تدوین کنند که اثر ماندگاری در تاریخ از خود برجا بگذارند.

در ادامه این نشست، سفیر عراق در تهران با بیان اینکه باید قبل از گفتگوهای تمدن‌ها، از گفتگوهای مذاهب آغاز کنیم، گفت: باید کاری کنیم که کشورهای جهان به ما به چشم مسلمان نگاه کنند، نه شیعه یا سنی.

نصیر عبدالمحسن عبدالله، با تاکید بر ضرورت بررسی علل هتاکی به مقدسات اسلامی و راهکارهای مبارزه با آن، خاطر نشان کرد: از اهل بیت (ع)، یاد گرفته‌ایم براساس روش آنها حرکت کنیم. پیامبر (ع) فرمودند، هیچ پیامبری مانند من آزار ندیده است. همچنین اهل بیت ایشان نیز آزار دیده‌اند، اما با رفتار حکمت‌آمیز و صبر پیشه کردن، توانستند دشمنان را به خود متمایل کنند.

وی افزود: اسلام‌هراسی از زمان پیامبر آغاز شده است. پیامبر مردم را به اسلام دعوت می‌کرد، اما قریش نسبت به آن هراس ایجاد می‌کرد. باید پرسید چه تعدادی از مسلمانان، به قرآن کریم، مانند دیگر کتاب‌ها نگاه می‌کنند و چه تعدادی به آن به دیده‌ی کتاب آسمانی که از سوی خداوند نازل شده می‌نگرند؟ چه تعدادی از مسلمانان قرآن را تلاوت می‌کنند؟ آیا در همه خانه‌های مسلمانان قرآن وجود دارد؟

عبدالمحسن عبدالله با یادآوری اینکه فردی که قرآن را سوزاند، یک مسیحی عراقی بود که با نیروهای مسلح در رزمایش‌های علیه داعش حضور داشت و به‌عنوان خبرنگار برای شبکه‌های عربی کار می‌کرد، اضافه کرد: او اختلال عقلی نداشت. کسانی که ادعا کردند او برای پناهندگی قرآن را سوزاند نیز باید در نظر داشته باشند، برای پناهندگی روش‌های دیگری نیز وجود دارد. بنابراین برای قرآن سوزاندن برنامه‌ریزی‌هایی وجود دارد.

وی با بیان اینکه بسیاری از ملت‌ها علیه قرآن سوزی موضع داشتند که این مساله مهمی است، گفت: حسینیه‌ها و مساجد زیادی در عراق توسط داعش سوزانده شدند که پر از قرآن بودند. وقتی غرب می‌بیند که خود مسلمانان، قرآن را می‌سوزانند، به سوزاندن قرآن توسط غیرمسلمان چه اهمیتی می‌دهد؟ ما باید توجه داشته باشیم که کشورهای غربی، نگاه می‌کنند که نیمی از مسلمانان زیر خط فقر هستند، در حالی که قرآن منادی دین ضد فقر است. بنابراین باید از خودمان آغاز کنیم. باید قبل از از گفتگوهای تمدن‌ها، گفتگوهای بین مذاهب را آغاز کنیم.

سفیر عراق در ایران، تاکید کرد: باید کاری کنیم که کشورهای جهان به ما به چشم مسلمان نگاه کنند، نه شیعه یا سنی. ما خسارات زیادی در این باره متحمل شده‌ایم. بنابراین باید از همه جهات سیاسی، اقتصادی و علمی نسبت به مسائل نگاه کنیم. بعد از کرونا مسائل زیادی تغییر کرده است. کشورهای اروپایی به دلیل کرونا و جنگ اوکراین، چالش‌های اقتصادی را شاهد بوده‌اند. اروپایی‌ها نسبت به اسلام دغدغه و ملاحظه داشتند، اما هراس نداشتند. از بعد از ۱۱ سپتامبر، و بعد از تحولات مربوط به آن، شاهد اسلام‌هراسی هستیم.

وی با بیان اینکه مطالعات نشان می‌دهد در سال ۲۰۵۰، تعداد مسلمانان در اروپا از ادیان دیگر بیشتر خواهد بود و به ۶۰ درصد خواهد رسید، به نگرانی کشورهای اروپایی اشاره کرد و گفت: راست افراطی در اروپا و احزاب غربی جدید، در حال ورود به پارلمان‌ها هستند و صاحب نظر و رای شده و تاثیراتی داشته‌اند.

عبدالمحسن عبدالله تاکید کرد: باید در زمینه آرام کردن شرایط نیز کار کنیم، چرا که وقتی کشورهای غربی به درگیری‌های کشورهای ما نگاه می‌کنند، خواهند گفت اول خودتان را اصلاح کنید، بعد از ما مطالبه کنید.

در ادامه این نشست، دکتر آهنی، سفیر پیشین کشورمان در فرانسه، بلژیک و ایتالیا نیز با تاکید بر اینکه نباید از تلاش صهیونیست‌ها برای دامن زدن به اهانت به مقدسات مذهبی غافل شد، به پیامدهای اسلام ستیزی شامل رشد و تقویت اسلام گرایی، قوی تر شدن عزم مسلمانان در غرب به اجرای دستورات و احکام اسلامی به ویژه در نسل جوان و تشدید نفرت و خشونت، نژاد پرستی و رفتارهای خشونت آمیز در غرب پرداخت.

در پایان این نشست، دکتر مصطفوی ضمن ارائه جمع‌بندی از دیدگاه‌های ارائه شده در این نشست تخصصی، پیشنهاد کرد که به یک اجلاس بین‌المللی در ایران بسنده نشود و در این راستا شاید بتوان نشست متشکل از اندیشکده‌های مرتبط در ایران، عراق، مصر و شاید عربستان برگزار شود. عراق می‌تواند مبتکر برگزاری این اجلاس متشکل از اندیشکده‌ها باشد.

